

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До проекту № 4325 від 05.11.2020
Кабінет Міністрів України

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про Загальнодержавну цільову програму передачі гуртожитків у власність територіальних громад на 2021 рік»

У законопроекті пропонується затвердити Загальнодержавну цільову програму передачі гуртожитків у власність територіальних громад на 2021 рік (далі – Програма), метою якої визначено *«забезпечення надання мешканцям гуртожитків можливості реалізувати конституційне право на житло шляхом приватизації житлових приміщень в них відповідно до закону»* (абз. 1 розділу «Мета Програми»). Крім цього, ч. 3 ст. 1 Закону України «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків» (далі – Закон), у якій визначається сфера дії цього Закону, викладається у новій редакції.

Розглянувши проект, Головне управління вважає за доцільне висловити щодо його змісту наступні зауваження та пропозиції.

1. В абзаці 4 розділу «Шляхи і способи розв’язання проблеми» проекту Програми вказано, що «передача гуртожитків у власність територіальних громад з можливістю подальшої приватизації громадянами житлових приміщень відповідно до Закону України «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків» є одним із *найефективніших способів забезпечення реалізації конституційного права громадян на житло*». Вважаємо, що вказане твердження потребує редакційного уточнення, оскільки приватизацію відповідного житла можна вважати ефективнішим способом реалізації житлових прав лише для тих громадян, «які не мають власного житла, не використали право на безоплатну приватизацію державного житлового фонду, на правових підставах, визначених цим Законом, вселені у гуртожиток та фактично проживають у гуртожитку протягом тривалого часу» (ч. 1 ст. 1 Закону), а не для усіх громадян, які мають право на житло, як це впливає із запропонованої у проекті редакції вказаного абзацу.

2. В абзаці 5 розділу «Шляхи і способи розв’язання проблеми» проекту Програми процедура передачі гуртожитків до комунальної власності територіальних громад передбачає наступне:

«затвердження обласними та Київською міською державними адміністраціями¹ за погодженням з органами місцевого самоврядування *графіка передачі гуртожитків із встановленням строків передачі*;

встановлення за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну житлову політику, *відповідно до затверджених обласними та Київською міською державними адміністраціями регіональних та місцевих програм* обсягів і строків фінансування заходів з передачі гуртожитків у власність територіальних громад за рахунок державного і місцевого бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством».

При цьому «*пооб'єктний перелік гуртожитків* формується обласними та Київською міською державними адміністраціями на підставі *затверджених місцевими радами переліків гуртожитків* та подається центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну житлову політику, щороку під час розподілу коштів між регіонами в межах бюджетних призначень на відповідний рік» (абз. 8 цього розділу).

Разом з тим, слід відмітити, що зазначені у вказаному розділі елементи процедури передачі гуртожитків у комунальну власність не перебувають між собою у системному зв'язку. Зокрема, залишається незрозумілим співвідношення між графіком передачі гуртожитків та пооб'єктним переліком гуртожитків, в тому числі, послідовність їх складення, а також чи можуть включатися до графіку передачі гуртожитків ті гуртожитки, які не включені до пооб'єктного переліку.

Крім цього, у абз. 5 розділу «Шляхи і способи розв'язання проблеми» проекту Програми передбачено затвердження графіків передачі за погодженням з органами місцевого самоврядування. Натомість, в якій формі надається відповідне погодження органу місцевого самоврядування у проекті не визначено. Також слід зауважити, що Закон, (зокрема, його ст. 14) не передбачає затвердження ОДА (КМДА) графіків передачі гуртожитків.

Щодо затвердження ОДА (КМДА) *регіональних та місцевих програм*, слід звернути увагу, що у Законі йдеться про затвердження *Загальнодержавної цільової програми передачі гуртожитків у власність територіальних громад* (зокрема, п. 2 ч. 1 ст. 3) та затвердження *місцевих програм передачі гуртожитків у власність територіальних громад* (зокрема, ст. 16). Затвердження відповідних *регіональних програм* законом не передбачено, а затвердження *місцевих програм* не віднесено до компетенції ОДА (КМДА), визначеної у ст. 17 Закону.

3. У проекті Програми та доданих до неї супровідних документах необхідним, на наш погляд, є уточнення положень, що стосуються її фінансування.

¹ - далі у тексті висновку – ОДА та КМДА.

3.1. У абз. 1 розділу «Обсяги та джерела фінансування Програми» проекту Програми визначено, що «фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством».

У даному випадку незрозуміло, про необхідність яких інших джерел фінансування, не заборонених законодавством, йде мова, якщо безпосередньо у проекті Програми та у доданих до неї фінансово-економічних розрахунках вказано, що «загальний обсяг фінансування, передбачений регіональними програмами передачі гуртожитків у власність територіальних громад, становить 1 271 664 тис. гривень, з них: з державного бюджету – 244 732,5 тис. гривень, з місцевих бюджетів — 1 026 931,5 тис. гривень» (абз. 5 вказаного розділу). Жодних інших обґрунтувань та розрахунків додаткової потреби у коштах на фінансування певних видатків у проекті Програми та супровідних до неї документах не міститься.

3.2. Виникає також питання щодо наведеного у п. 4 Пояснювальної записки до проекту положення, за яким «проект Закону потребуватиме фінансування у сумі 1 271 664,0 тис. гривень, з них додаткове фінансування із загального фонду державного бюджету – 244 732,5 тис. гривень, з місцевих бюджетів 1 026 931,5 тис. гривень», у частині визначення, що саме слід розуміти під «додатковим» фінансуванням, якщо у даному випадку йдеться виключно про розподіл загальної потреби у фінансуванні між державним та місцевими бюджетами.

4. Згідно з п. 8 паспорту проекту Програми (додаток № 1 до Програми) її реалізація потребує, зокрема, залучення коштів місцевих бюджетів у розмірі 1 026 931,5 тис. грн., що суттєво перевищує обсяги пропонованого фінансування з державного бюджету (244 732,5 тис. грн.). При цьому у абз. 3 розділу «Шляхи і способи розв'язання проблеми» проекту Програми зазначається, що «обмежене фінансування місцевих бюджетів сповільнює або зовсім унеможлиблює передачу гуртожитків, що включені до статутних капіталів суб'єктів господарювання, створених у процесі приватизації (корпоратизації), оскільки, крім здійснення витрат на відновлення документації на гуртожитки (їх житлові комплекси та/або їх частини), визначення та благоустрій їх прибудинкових територій та проведення капітального ремонту гуртожитків, потребує додаткового фінансування для надання власникам таких гуртожитків компенсації відповідно до Закону України «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків». У зв'язку із цим, на наш погляд, до проекту слід додати інформацію щодо спроможності місцевих бюджетів забезпечити відповідне фінансування передачі гуртожитків у власність територіальних громад у наступному бюджетному періоді. Також слід врахувати вимоги ч. 3 ст. 142 Конституції України, згідно з якою витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою.

5. Принагідно звертаємо увагу на втрату актуальності припису п. 3 розділу II законопроекту щодо доручення Кабінету Міністрів України «під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України на 2021 рік передбачати кошти для фінансування заходів, передбачених Програмою», враховуючи те, що Державний бюджет на 2021 рік вже прийнятий.

6. У новій редакції ч. 3 ст. 1 Закону відсутня можливість приватизації гуртожитків державних навчальних закладів, яким надано статус гуртожитків сімейного типу та призначених для проживання сімей викладачів і працівників, яка передбачена чинною редакцією вказаної частини. При цьому обґрунтування цієї пропозиції у Пояснювальній записці до проекту не наведено. Звертаємо увагу, що можливість приватизації відповідних гуртожитків Національної академії наук України у новій редакції ч. 3 ст. 1 Закону у проекті зберігається, що, зокрема, ставить мешканців цих (подібних між собою) гуртожитків у нерівні умови щодо можливості їх приватизації.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: О. Куціпак, Н. Пархоменко, Ю. Лисицька

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЙВНА

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B42008E588D01

Дійсний до: 27.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/22080 від 27.01.2021

363077